

DĖL VAIKŲ SAVANORIŠKOS GLOBOS

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba, bendradarbiaudama su UAB „Seesam Lietuva gyvybės draudimas“, pradėjo vykdyti vaikų globos institucijose augančių vaikų savanoriškos globos programą. Savanoriška globa – tai asmeninė suaugusiojo draugystė su vaikų globos institucijoje augančiu vaiku.

Vaiko teisių apsaugos tarnybų asociacija pritarė Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos nuomonei, kad asmenims, besidomintiems tokio pobūdžio vaikų globa, informaciją apie šią globą bei vaikų globos institucijas, kuriose auga tokios globos reikalingi vaikai, suteiktų arčiausiai žmogaus esančios institucijos – savivaldybių vaiko teisių apsaugos tarnybos.

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos duomenimis, tokio pobūdžio savanoriška globa, kai suaugęs asmenys lanko vaikus globos institucijose, pasiima juos savaitgaliais, egzistuoja jau ne vienerius metus, ypač didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Tačiau dažnai kyla nesklandumai, susiję su tokios globos organizavimu, kai savanoriai-globėjai būna nepasirengę, nepakankamai motyvuoti užtikrinti vaikui saugią aplinką, paremtą ilgalaikę draugystę. Dažnai savanoriams-globėjams patikimas vienas iš brolių, seserų, augančių kartu, ir taip yra daroma žala vaikui, neturinčiam tokio globėjo. Vis dėlto, nežiūrint šių savanoriškos globos organizavimo trūkumų, vaikų globos institucijos patvirtina, kad tokio pobūdžio savanoriška globa dažnai perauga ir į nuolatinę vaiko globą, todėl, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos nuomone, savanoriškos globos programa ir jos socialinė reklama leis dar kartą atkreipti dėmesį į vaikų globos institucijose augančius vaikus ir jų poreikius.

Šiuo metu teisės aktai detalai nereglamentuoja, kaip turi vykti savanoriškų globėjų atrankos procesas. LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005-03-03 įsakymu Nr. A1-68 patvirtintuose bendruosiuose valstybės ir savivaldybių vaikų globos namų nuostatuose aptariama tik bendra vaikų laikino išleidimo savaitgaliais ir/ar švenčių dienomis, atostogų metu tvarka, tačiau nėra nustatyta, kokia procedūra taikoma vertinant savanoriško globėjo gebėjimą bendrauti su vaikų globos namuose augančiu vaiku. Siekiant suformuoti vienodą praktiką visose savivaldybėse, siūlome Jums pagrindinius savanoriškos globos programos principus, kurių turi laikytis visi šioje globoje dalyvaujantys asmenys ir institucijos:

1. programoje dalyvauja tik vyresni nei 7 metų amžiaus vaikai, nes nuo 7 metų amžiaus vaikas pradeda geriau suvokti realybę ir jam jau galima paaiškinti savanoriškos globos taisykles.
2. vaikų globos institucija vaikus, dalyvaujančius programoje, turi atrinkti atsižvelgiant į vaiko poreikius, bendravimo galimybes, santykius su kitais asmenimis. Programoje dalyvaujantis vaikas turi būti ruošiamas pradėti draugystę su savanorišku globėju. Visų pirma vaikų globos institucijos darbuotojai turi išsiaiškinti, kokio vyresniojo draugo norėtų vaikas, ką su juo ketina veikti. Vaikui turi būti pabrėžiama, kad savanoriškas globėjas yra jo draugas, o ne tėtis, mama. Vaikų globos institucijos darbuotojai turi nuolat stebėti vaiko draugystę, jo elgesio pokyčius ir, esant reikalui, teikti vaikui ir jo savanoriškam globėjui visokeriopą pagalbą.
3. vaikų globos institucija, atrinkdama vaikus, galinčius dalyvauti savanoriškos globos programoje, turi bendradarbiauti su savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnyba.
4. vaiko savanorišku globėju gali būti pilnametis asmuo arba šeima, kurių ketinimai ir lūkesčiai geriausiai atitinka vaiko interesus ir poreikius. Savanoriškas globėjas turi pateikti sveikatos pažymą, kurioje būtų nurodyta, ar

asmuo neserga infekcinėmis ir psichinėmis ligomis. Jei savanoriškas globėjas nori pasiimti globojamą vaiką į namus, vaiko teisių apsaugos tarnyba turi įvertinti jo gyvenimo sąlygas.

5. savanoriškam globėjui turi būti išaiškinta, kad jis siekia tapti vaiko draugu, o ne tėčiu, mama. Savanoriškas globėjas gali bendrauti su vaiku ne mažiau kaip 2 valandas per savaitę, susitikti su juo vaikų globos institucijoje, pasikviesti vaiką į svečius, turiningai su juo praleisti laisvalaikį. Savanoriškas globėjas turi planuoti savo susitikimus su vaiku ir apie tai iš anksto informuoti vaikų globos instituciją, kurioje auga jo mažasis draugas. Savanoriška globa yra pastovi suaugusiojo draugystė, pagrįsta nesavanaudiškumo, abipusio pasitikėjimo, pagarbos principais.

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba tikisi Jūsų bei vaikų globos institucijų glaudaus bendradarbiavimo vykdant vaikų savanoriškos globos programą, nes tik dirbdami kartu mes galime pasiekti geresnių rezultatų ir džiaugtis laimingų vaikų šypsenomis.

Prašome Jūsų pateikti savo pasiūlymus ir pastabas dėl savanoriškos globos organizavimo ir apie šią akciją informuoti Jūsų savivaldybėje esančias vaikų globos įstaigas, persiunčiant joms šio rašto kopiją.

Kilus klausimams ar prireikus papildomos informacijos, prašome kreiptis.

Simona Bronušienė , 8 5 2310 939
El. p. simona@ivaikinimas.lt